

Part sanitària de les antigues Ordinacions de la vila de la Selva (1345 - 1525)

(ACABAMENT)

De no metre porchs ni bestiar en lo fossar.—Item stabliren e ordonaren que null hom ne fembra que metra porchs ni altre bestiar en lo fossar que es defora la vila que pach sexanta sous (fol. 21 g.)

De no gitar sutzura en la volta.—Item stabliren e ordonaren que tot hom e altre persona que gitara neguna sutzura ni legura en la volta per hon passa laygua dela vila de la Selva lx. sous li costara del qual ban haia les dues parts lo Senyor e la terça part lo denunciador (fol. 21 g. i 22.)

De no abeurar besties grosses ni menudes ni fer neguna legura en lo Rech damunt la vila.—Item stabliren e ordonaren que negun hom ne neguna altra persona de qual que stament que sia, o condicio que no gos abeurar nigin linatge de besties grosses ni menudes ni fer neguna legura en lo rech qui va laygua ala vila... moli dela canal ...en pena de x. sous per cascu y per cada vegada que atrobat sera partida la pena lo terç al Senyor laltre terç a la vila, e laltre terç al acusador (fol. 22 g. 23). (1)

De no lavar draps al sol de la vila.—Item que neguna persona no gos lavar draps del canto del spital tro al portal de la vila sots pena de v. sous per cascu, e

per cada vegada partits lo terç al senyor e les dues parts als mostasas y acusadors (fol. 34.)

De no acostarse al rech dela vila conreant hi.—Item que negu no gos acostarse al rech per hon ve laygua ala vila conreant ni hi gos nodrir arbres de vimens ney gos conrear per spay de sis palms sots pena de sexanta sous per cascu, e per cada vegada partits axi com damunt es dit (fol. 34.)

De no lançar esbarbadures en los carrerons de les clavagueres.—Item que negu no gos lançar esbarbadures ne altres broçes en los carrerons que exaguen les aygues a les clavagueres ne en cara tenir ne en los altres carres dels lochs hon les aygues exaguen als dits carrerons ne clavagueres sots pena de xv. sous (fol. 35). (2)

De lançar aygues brutes per finestres ni carrers ni carrerons.—Que no sia null hom ni altra persona strana ni privada que no gos lençar per finestres ni per terrats ni de taulades ni per aygueres aygues sutzes ni clares ni neguna altra brutura per naguns lochs dins la dita vila axi en loch de vehins con encontrades ni carrerons ni encara per les aygueres hordonades a la sola aygua dela pluja ni per qual sevulla altre loch en la dita vila acceptat aygues de rentar ve-

(1) Segueix la revocacio «de tots statuts que sien stats fets sobre pex e dels pescatera fins ala festa de sant March pus propassada del any present de la nativitat de nostre senyor mil e ccc. l xxx.» Es ben interessant el gran nombre de peixos, mol·luscos i crustacis que s'hi esmenten—storio, muyols iops liçes, peyx vermell axi com pagell moll, peyx de rocha axi com sarch marbres, verats e pampols, oronells e malbres, lagosti gros o menut, tota sardina, luços bisos e agulles, dalfi e tonyina (nos pesen les gaites ni mocha ni budells ni res que leig sia), sol raig troc e scat, morenes e congres, emperadors e spets, lunada e muçola e spassa, aguyadoi regades cavells scrites, muçola ab dents, gats, sipies canadelles e calamans, remols renovades e palanyes, aranyes, bogues sorells sucles e bonitols e besuychs, lagosta, scadenya bavosa, lampugues galls vayro, milans e magencha, sardina salada—amb indicació sobre llurs preus i dies assenyalats per a la venda llur. Fins el fol. 29 g,

(2) Segueixen els «capitols del affermament de les fllaqueres» des del fol. 36 al 41. Les ordinacions corresponents al fol. 43 foren publicades el 2 d'agost de 1465.

xells ni ahines hi vaxels vinades ni aygues de çera ni en lo fossar davant le sglesia en pena de xij. sous partida dita pena com les altres E mes que naguna persona no gos piquar en naguna manera colpeiant en tot fosar ni part de aquell ni daius lo porxo davant la sglesia ni ala creu del portal davall sots dita pena. La predita ordinacio fermi jo dalmau torres batle dela Selva prima marcij anno MCCCC. l. xxx iij. (fols. 44 g. i 45). (1)

De no rentar ventres damunt la vila.—Item fonc ordonat per los honorables Jurats dela dita vila per quant algunes persones per rentar ventres prenien aygues damunt la vila per rentar los ventres y apres lavaven se les mans en la aygva del rech principal eren fets alguns mals usos per les dites persones axi contra los molins, o, moliners e contra les quadres, e, En cara contra tot lo comu dela vila ques havien aservir dela aygua en sutzada per tant volent proveir als dits mals usos establiren y ordonaren que ninguna persona de qualsevol ley condicio o stament que sia no gos llavar ni fer llavar en ningun en giny ventres damunt la vila sots pena de sinch sous per quiscu y cada vegada que sera fet lo contrari la qual pena sia partida lo terç al Senyor los dos terços als mostasafs y, un terç al acusador sini haura (fols. 64 g. i 65.)

De oques y anades.—Item ordonaren los honorables Jurats ab consentiment del Senyor y consell que si algunes persones de dita vila nodriran oques, o anades e aquelles entraran dins lo rech de la vila per lla hon va laygua del portal del sol dela vila amunt que aquell de qui seran paguen de bany per cascuna vegada que trobades y seran x. sous partit com dalt es dit (fol. 65 g.)

De no fer foch ni bugades en lo carrer major ni lansar aygua sutza.—Item que

neguna persona no gos fer foch ni fer bugades ni lansar aygues sutzes ni cendrades per ningun loch del carrer major de la vila, e aço en pena de xx. sous partida dita pena com dalt es dit (fol. 65 g. i 66). (2)

Que ningu no gose traure aygua dels abeuradors ni posar y arremullar botes y altres coses fer los carnicers.—Item ordonaren en volentat dela dita Senyoria que no sia nul ni altra ne altra persona stranya ni privada que gose pendrer aygua de los abeuradors ço es en aquell del pati dela carniceria hi del sol dela vila ço es asaber de traurer en caldera ni en casa ne en olla ne en polla ne an altra manera ne remullar botes en len front ne portadores ne ninguns altres vexells ne los carnicers que are son ne per temps seran no sigosen lavar les mans ne degunes aynes de la carniceria ni remullar vimens ny cercols ni alguna altra ffusta de qual ley se vulla sia ne Redortes ne llevar draps ne Remullar ne fer neguna altra letjura (fols. 71 i 71 g.)

Que no llaven bugades ne altres draps ne Remullar cuyros ne ffer legures de la resclosa amunt.—Item han ordonat los desus dits honorables Jurats ab volentat dela Senyoria que lo Senyor del mas den ripoll quies davant hon se pren lo camí de prades ne altres persones stranyes ne privades que no gesen llavar bugades ne altres draps ne remullar cuyro ne cuyros ne fer altres letgures en los limits dela resclosa amunt sots pena de Lx sous per cascu y cada vegada que sera fet lo contrari partidos de sus es dit (fol. 72.)

Que no puguen menar bous porchs ni bestiar per vila per lo carrer major.—Item ordonaren que ne sia ningu que gose pasar bous bestiar porchs per la vila ço per lo carrer major carrer del sitjar al carrer del spital ans aien a pasar per los carrerons... (fols. 77 g. i 75). (3)

SALVADOR VILASECA

(1) Segueixen altres ordinacions datades a darrers dels quatrecentis i d'altres de principis del segle XVI (1502, 1515, 1517 i 1525) Fols. 46 a 64.

(2) Venen a continuació altres ordinacions sobre els molins d'oli (fols. 67 a 70 g.) datades en 20 desembre 1435.

(3) Del fol. 82 en avall segueixen les ordinacions sobre el forn del pa, d'altres sobre els bots vinaders, «que no tingan mala saba», i les finals assenyalant el preu del «peix sech».